Ժ. ՏԱՐԻ 2769 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 20 ԱՀԵԿԱՆ 4385 — 27 ԱՊՐԻԼ 1893 — 22 ՇԻՎԱԼ 1310 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌ولك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Տոլար	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր դասակի թղթի վրայ Տարեկան օտար. Տարեկան Օսմ. ոսկի	2
Պատառաց բաշխման թղթի միտիկան	Գրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 27/9 ՄԱՅԻՍ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՑ ՀՈԳԱԾՈՒԹԻՒՆՆ ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԾԱԽԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐԵԼՈՒ

Տ. Կարապետ Պատրիարքին 65—70 տարի առաջուան Կոնդակը զոր ի մէջ բերինք անցեալ շաբթուան երկու թիւերով, ուրիշ իրողութիւն մ'ալ կը յիշեցնէ մեզ զոր պարտինք առանձինն նշանակել։

Այս օրինակ ուրիշ տնօրինութիւններ ալ կը ցուցնեն թէ Պատրիարքներն երբեմն իրենց հայրական կամ նահապետական պաշտօնին լրացուցիչ մէկ մասը կը համարին եղեր ընտանեկան կենաց մանրամասնութիւնները կանոնադրել՝ ընտանեաց ծախքերը չափաւորելու և բարոյականի արտաքին ձեւերն ու պատշաճութիւններն յարգել տալու համար։

Հին դրութեանց մէջ այսպիսի հայրական հոգածութեան հետքեր չաւ կը գտնուին։ Հարկ չկայ ինչուան Հռոմայ Lois Somptuaires ներն երթալու, այն օրէնքներն որք նպատակ ունէին յատկապէս նշանակել և տնօրինել թէ ժողովուրդն ինչպէս պիտի ուտէ խմէ, ինչպէս պիտի հագուի չքուի, ինչպէս զբօսնու և կենցաղավարէ, ևն. (*) ժամանակ անցնելով ըմբռնումները ճշդուեցան, և հասկցուեցաւ թէ «Օրէնքը մանր բաներով չզբաղիր»։ և թէ ընտանեկան կենաց ամեն մանրամասնութիւնները կանոնի տակ առնելու նախանձախնդրութիւնը նոյն իսկ կանոնազանցութեան ոգին քաջալերելու ժխտական հետեւանքը կ'ունենայ։

Մեր հայրերէն կրնանք ստուգելթէ հարսնիքներու մասին Տ. Կարապետ Պատրիարքի մանրամասն արգելքներն ո՞րքան քիչ արդիւնք ունեցան։ Այդ մասին ինչ բարւոքում—կամ չարափոխում—որ երեւցաւ՝ ժամանակի և բարքերու տակաւ փոփոխման արդիւնք եղաւ։ Բայց դրեթէ մեր իսկ օրով նմանօրինակ պատրիարքական տնօրինութեան մը ինչ արդիւնք ունեցած ըլլալը նշանակել աւելորդ չէ այս առթիւ։

Շատեր կը յիշեն, (և անոնք որ չեն յիշեր, կրնան գտնել Գերագոյն ժողովոյ տուարաց մէջ,) որ դէպ ի 1850 թուականներն, Հոգեւոր և Գերագոյն ժողովք, Տ. Յակոբոս Պատրիարքին հետ համախորհուրդ, գիտեր են թէ Ս. Ծննդեան և Զատկի շնորհաւորութիւնք ընդհանուր անհանգստութեան օրեր դարձած էին մանաւանդ Կ. Պոլսոյ հայ ժողովրդեան, որ անթիւ այցելութիւններ ընելու և այցելուներ ընդունելու հարկին մէջ կը գտնուէր, որք միանգամայն ամեն կարգի ազգայնոց համար ծախուց դուռ մ'էին։

Պատրիարքն և երկրին ժողովք եկեղեցեաց մէջ շրջաբերականներ կարգացնել կուտան, որով կը ծանուցուեր թէ «Ս. Ծննդեան և Զատկի շնորհաւորութիւնք պարտաւորիչ չեն ընաւ, զի կրօնային կամ բարեպաշտական պարտաւորութիւն մը չեն, և որովհետեւ անհնազանդութիւն և ծախք կը պատճառեն, կրնան զանց առնուիլ։ զի Տէրունական այս երկու մեծ տօներ ընդհանուր բարեպաշտից համար հանգստեան օրեր պէտք է նկատուին»։ Այս շրջաբերականաց օրինակներ կրնան գտնուիլ Պատրիարքարանի անպէտ թղթոց ծրարներու մէջ։ Եթէ այսօր Պատրիարք և Վարչութիւն նոյն իմաստով շրջաբերական մը հանէին, արտատական տնօրինութիւն մ'ըրած կրնային համարուիլ։

Բայց 40—45 տարի յառաջ կ'երեւի թէ հոչակեալ պաշտօնական պատճառէն զատ մասնաւոր պատճառ մ'եւս կար վարչային այսպիսի տնօրինութեան մը։ Նահապետական դրութեան վարժուած մեր պատուական հարք զարմանք և քիչ մ'ալ տհաճութեամբ կը տեսնէին որ Ս. Ծննդեան և Զատկի շնորհաւորութիւնք երկու սեռէ երիտասարդաց համար ծանօթութեան ու մտերմութեան բաղձալի առիթներ կ'ընծայէին, և մինչեւ իսկ կը պատմուի թէ այսպիսի առիթներով ծագած ինչ ինչ անհաճոյ «միջադէպեր» խնդրոյ նիւթ եղած էին Պատրիարքարանի ժողովոց մէջ։ Մեր հայրեր ու պապեր Զատկի և Ծննդեան շնորհաւորութիւն ընելով ուրիշ բան կ'իմանային։ Մանչերն ու աղջիկներն ամենայն հմտութեամբ մեծերուն ձեռքը կը պագնէին, բայց իրարու հետ ընտանութիւն չեին ունենար, —գէթ աչքի զարնելու կերպիւ։ Ընկերային յարաբերութեանց մեր մէջ եւրոպական ուղղութիւն մը առնուն ամենէն առաջ այս տարեկան շնորհաւորութեանց առթիւ արտայայտուած ըլլալ կը թուի, և ընականապէս առաջին ապաւորութիւնն անհաճոյ եղած պէտք է ըլլայ մեր հարց։ Բայց 1850էն ի վեր ո՛չ մէկ Պատրիարք կամ վարչութիւն մտքէն անցուց ծանուցանել եկեղեցեաց մէջ թէ Զատկի և Ծննդեան շնորհաւորութիւնք զանց կրնան առնուիլ։

Ո՛չ իսկ բարեգործութեան ոգին այս հաստատութեան դէմ կրցաւ զօրել։ Եւրոպական բարենպատակ սովորութեան մը համեմատ, որ կաղանդի այցելութեանց տեղ մարդասիրական հիմնարկութեանց ի նպաստ փոքրիկ նուիրատուութիւններ սահմանած է, մեր մէջ եւս փորձուեցաւ այս առթիւ Հիւանդանոցին մէջիտ մը նուիրողները զերծ հոչակել Զատկի և Ծննդեան այցելութիւններն, որք խղճի մտօք իւր այցելութեան պարտաւորութիւնները կատարողին համար ապաքէն մէկ մեծիտեռ աւելի ծախք կը պատճառեն անպատճառ։ Բայց փորձով տեսանք որ տարիքատ թէ երիտասարդ ըստ մեծի մասին նախամեծար դատեցին այն այցելութիւններն ընել և երթեւեկի այն ծախքերը կրել, քան այն մէկ մեճիտը նուիրելով զերծ մնալ ծախքութենէ մը առանց անքաղաքավար նկատուելու իրենց ծանօթաց և ազգականաց կողմէ։

Ուրեմն, բարքերը, արմատացեալ սովորոյթներ կամ ունակութիւններ կան որք աւելի զօրաւոր են քան պատուականագոյն բարոյական խորհուրդները, կամ պատրիարքական ու վարչական ամենէն հայրական տնօրինութիւններն։ Այցելութիւնք ամեն ժամանակէ աւելի կը յաճախեն այսօր, և անոյշտ հայրերը կամ մայրերը չեն այլ եւս որ կը գանգատին։

ԲԱՂԱԲԱՆՔ

ՇԻՔԱԳՈՅԻ ԱԳՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Շիքագոյէ անգլիական և ֆրանսական լրագրերուն ուղղուած հեռագիրներէ կ'իմանանք թէ Արուեստահանդէսին բացման օրն օդն անձրեւոտ և ամպոտ էր, շաբաթէ մ'ի վեր գրեթէ անընդհատ անձրեւ տեղացած ըլլալով։ Կ'երեւի թէ երկինք ալ իւր այս տրիտուրն ի ցոյց դրուելու համար հոն զըրկած էր, ամերիկեան Արուեստահանդէսն, Հին Աշխարհին զուրկ մնացած բոլոր անձրեւները Միշիկան լճին վրայ (Շիքագոյի) տեղացնելով։ Օդին դէղ ըլլալուն հակառակ, անկարգութիւն էր հանդիսատեսներու բազմութիւնը։ 48 ժամէ ի վեր մանուանդ, 14 երկաթեայ գիծերն որք ի Շիքագո կը յանգին, այցելուներ կը բերէին անընդհատ։ Անգլ։ թերթք կ'ըսեն միայն թէ յուսացուածին չափ բազմութիւն չեին ներրոպայէ։ Հին Աշխարհին մէջ անօրինակ ռէկլամ եղած է Շիքագոյի Արուեստահանդիսին ի նպաստ, շատ մը մեծ թերթեր անգամ յանձն առած են կարճի եղածին չափ նպաստաւոր և հրապուրիչ բաներ գրել, և ադով հանդերձ Եւրոպացիք քիչ մը հեռի գտած են զՇիքագո, և մինչեւ հիմա մեծ փութաջանութիւն չեն ցուցած այցելու։ Վերջապէս, իւր ամեն հրաշալիքներով հանդերձ, Շիքագո փարիզ չէ։ Իսկ Ամերիկացիք ամեն բան ըներ են և կը-նեն 1889ի Փարիզեան Արուեստահանդէսը մոռցնել տալու։ Շիքագոյի Արուեստահանդէսը տարածութեամբ եւ չինութեամբը տասնապատիկ աւելի մեծ է քան Փարիզինը։ Բացման օրն ևս, գրեթէ Նախագահին չափ պատուեցաւ մեծարեցաւ Վերակուսիդուքն, որ ինչպես յիշեցուցինք, Քրիստափոր Քոլոմպոսի շաւաւիղն ըլլալով, անոր անուամբ կը յարգուի Նոր Աշխարհի մասերդոց կողմէ։ Նախագահական թափորը չքեղ եր յոյժ, և թեպէտ Շիքագոյիք Փարիզցիներուն չափ կարգ ու կանոն չեն կրցած պահել այսպիսի մեծ առիթներով, բայց ինչպէս և զոհողութիւն ալ չեն խնայած Հին Աշխարհն ցոյց տալու թէ Նոր Աշխարհն այլ ևս չաւ բան չունի սովրելու Հինէն։ Բացման հանդիսին համար որոշուած չենքն էր Արուեստահանդէսի վարչական չենքն, որոյ ճարտարապետական գեղեցկութեան գովասանքն կ'ընեն նոյն իսկ գժուարահաճ Ֆրանսացիք, (եթէ ասոնք ալ գովասանք ընելու համար գացած չեն հոն)։ Ըստ Ռիւմէրի Գործակալութեան, 600 երաժիշտք միահաղոյն ածեցին ազգային եղանակն Ամերիկայի, մինչ թատրի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ երաժիշտք 1,200 էին։ Հաւատացէք որուն որ կ'ուզէք։ Երկուքն ալ ահագին են, նոյն իսկ Նոր Աշխարհին համար, որ զմեզ վարժեցուցած է ամեն բանի խոչորին, ստուարին, փոքրիկներու, հրաշեղեներու, ինչպէս չենքերու, նոյն իսկ Արուեստահանդէսներու։ Թայմսի թղթակիցն օր առաջ հեռագրած էր թէ Շիքագոյի Արուեստահանդէսն 200 ուրոյն չենքերէ կը բաղկանայ։ Ռիւմէրի խօսքին նայելով, Արուեստահանդէսի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ճօրճ Տէյվիս յայտարարեր է թէ չորս հարիւր չենք կառուցուած են։ Մ'ըն ալ ըլլայ ճշմարիտը, խոսովանինք պիտի, ճար չկայ, թէ Հին Աշխարհն ասանկ բան տեսած չէր ինչուան հիմա։ Զըսե՛ք որ Շիքագո քաղաքին քով, այն մեծ լճին եղերքը, զատ քաղաք մ'ալ կառուցուեր է Արուեստահանդէսի պատրուակաւ։ Ալ ինչու զարմանանք որ ամեն բան օրն օրին չէ հասեր, և չինութեանց մէկ մասն ու կահաւորմանց ու զեղեցկանց մեծագոյն մասը թերի գտնուեր են բացման օրը։

Ընդհանուր տնօրէնին ճառէն կը տեղեկանանք նաեւ թէ աւելի քան 100 միլիոն տոլար, այսինքն՝ 20 միլիոն անգլ։ ոսկի, կամ կէս միլիառ ֆրանք, ծախք եղած է ամերիկեան Արուեստահանդիսին համար։ Եթէ ուրիշ մ'ըսէր, չպիտի հաւատայինք, այնքան անլուր է գումարն։ Եւրոպայի ամեն մեծ ազգերը և Եւրոպայէն դուրս շատ մը ազգեր և գաղթականութիւններ մասնակցած են։ Միացեալ Նահանգներէն եաքն ամենէն աւելի վարկ ընող Տէրութիւնն եղած է Գերմանիա, որ իւր ելեւմտից անձկութեան հակառակ՝ չորս միլիոն ֆրանք ծախք ըրած է գերմանական բաժնին համար։ Բայց պէտք է յիշենք թէ Գերմանք, Իտալացիներէն և Անգլիայէն եկած ուրիշ գաղթականներէն եաքը, դուրսէն եկած ամենէն կարեւոր տարրն են Միացեալ Նահանգաց մէջ։ Եւ յետոյ, Գերմանիա ամեն եւրոպական Տէրութիւնէ աւելի կը ճգնի իւր ապրանաց նոր հրապարակներ գտնելու։ Ապա կուգայ Ֆրանսա, որ երեք միլիոն 700 հազար ֆր։ յատկացուցած է ֆրանսական ճիւղին, որ ամենէն ազուրն ու ճաշակաւորն է կ'ըսուի։ Երրորդ կարգը կը բռնէ դիտէ՛ք ով, ոչ թէ Անգլիա կամ ուրիշ եւրոպական Տէրութիւն մը, այլ Ճաբոն, որ երեք միլիոն 160 հազար ֆր. յատկացուցած է իւր ազգայնոց մասնակցութեան ամերիկեան ցուցահանդէսին, և Պրազիլիա երեք միլիոն ֆր.։ Մեծահարուստն Անգլիա մէկ ու կէս միլիոն ֆր.է պակաս տուած է այս նպատակաւ, մինչ իրմէ աւելի տուած են Ռուսիա, Բանսա և երկու-երեք ուրիշ երկիրներ։ Միայն թէ, եթէ Բանսայի ծախսած գումարն ալ միացնենք անգլիականին հետ, այս վերջինն այնքան հետեւակ չերեւիր։ Ցարդ 35,000 անձինք ա՛ և է է ապրանք կամ նիւթ զրկած են ի ցոյց դրուելու համար։

Պ. Քլիվլէնտ ամերիկեան ազգին յառաջդիմութիւնը փառաւորելէն ետեւ, ժամ 12 (միջօրէ) կը զարներ երբ ինքն ալ փոքրկրեայ կոճակի մը դպաւ։ Ադով բոլոր Արուեստահանդէսն հոգի առաւ։ Ի ցոյց դրուած ամեն մեքենաք սկսան շարժիլ, խոչոր և ազուր շատ մը աղբիւրներ որք հանդիսականները զուարճացնել և զովացնել սահմանուած են՝ մէկէն հոսիլ սկսան, 700 դրօշակ մէկէն ծածանիլ սկսան, ամեն ազգաց դրօշներն, ամեն կարգի չէնքերու վրայ, այն 600 թէ 1,200 նուագածուք մէկէն նուագել սկսան զուարթ եղանակ մը, Հանտելի Ալէլուան, Էլեկտրական ջրաշիժներ յարդել սկսան, գոյնզգոյն լոյսեր սփռեցան չէնքերուն մէջ, և թրենս գանօթաց որոտումը, զանգակներու և փողերու գոռում գոչում, և անհամար բարմութեան կեցցէներն աւետեցին թէ Շիքագոյի Արուեստահանդէսը բացուած է վերջապէս։ Նոյն պահուն, նոյն օրուան մէջ առաջին անգամ ըլլալով, արեւու ճառագայթ մը երեւցաւ ամպերու ճեղքուածքի մը մէջէն, և նոր կեանք մ'ալ ինք տուաւ Արուեստահանդէսին։

Այսչափ աղմուկէ, հանդիսէ և յոգնութենէ ետքն, ազուր և առատ ճաշ մը, ուր Վերակուսի գովքը պատուաղեղը կը բաղմի Քլիվլէնտ նախագահին աջ կողմը։ Բախտաւոր մարդ, ասա Վերակուսի գովքն։ Իւր պապուն պապուն պապը, կամ մամուն հանիին մեծ-մեծը փեսայն, և այլն, յանդուգն նաւաղ մը, Ամերիկան դեր է, և հիմակ ինք կը փառաւորի իւր թէ ինք գտած ըլլար Նոր Աշխարհն։ Արդէն Ամերիկացիներէն յառաջ Սպանիացիք, իւր ազգակիցք, փառաւորեր էին զինք, դքսութիւն տալով իրեն, և բաւական բարեկեցիկ վիճակ։ Բայց ի՞նչ ընեն Սպանիացիք, ի՞նչ ընեն Ամերիկացիք։ Մարդուս զգայութիւնն, որքան ալ անտիւմ և վսեմ, նուիրական չօշափելի ձեւերու յարիլ կ'ըլլան, և ի չգոյէ Քրիստափոր Քոլոմպոսի, անոր մէկ խօսք հեւաւոր շառաւիղը պատուելով և մեծարելով, սրտի պէտք մը կը գոհացնեն։ Դաղափարներն ամփոփող նշանաբաններ պէտք են։ Ցառաջդիմական ձգտումներն համադրող անձնաւորութիւններ պէտք են, և նոր Աշխարհի գտման յանգող յառաջդիմական ձգտումին մարմնացումն, այս օրուան օրս, Վերակուսի դուքսն է յայտ Ամերիկայոց։ Ամեն ակնարկներ կեդրոնացած էին Վերակուսի դքսին վրայ, ուրախութեան արտասուօք լեցուած աչքեր, երբ թնդանօթաց արձակման և երաժշտաց նուագածութեան հետ միասին վայրկենին վարագոյր մը վար իջաւ Նախագահին և դքսին նստած բեմին դիմաց, և ոսկեփայլ երեւցաւ դէրիստափոր Քոլոմպոս Ամերիկա բերող եռքք փոքրիկ առագաստանաւերու ընդօրինակութիւնները՝ ճարտարապէս յօրինուած։ Մէր այն պարտիկ և խախուտ բաներն, ո՛ւր այս հսկայական քաղաքակրթութեան հրաշալիքները Նոր Աշխարհին մէջ, որ այնքան խղճութեամբ գտնուեցաւ և ա՛նքան փառաց կ'արժանանայ ահա։

Պ. Քլիվլէնտ ճաշէն եաքը գնաց այցելեց Կանանց Արուեստից գեղեցիկ պալատն, որոյ բացումն եւս նոյն օր տեղի կ'ունենար, և ուր տնօրինուհին Օր. Բալմերը բացման ճառն արտասանեց։ «Կանանց բաժինը կը ցուցնէ թէ, ըսաւ, տղամարդը սեռի խնդիր չէ»։ Շնորհակալութիւն յայտնեց Անգլիոյ Թագուհւոյն, Ռուսիոյ Կայսրուհւոյն, Իտալիոյ Թագուհւոյն, Սպանիոյ խնամակալ Թագուհւոյն և պելժ տիկնանց մասնաւորին, այս Արուեստահանդէսին մէջ կանանց աշխատութիւնն արժանաւորապէս ի ցոյց դնելու գործակցելնուն համար։ Վերակուսա դքսուհին ապա խօսք առաւ յանուն Սպանիոյ կանանց, Բիսցա կոմսուհին՝ յանուն խալուհեաց, և Շաքովաքի կոմսուհին՝ ռուս կանանց կողմէ։

Պ. Քլիվլէնտ նոյն երեկոյ մեկնեցաւ Շիքագոյէ, ուղղակի Ուաշինկթըն դառնալով։

ԱՆԳԼԻԱ.— Վիքթորիա Թագուհին ամենայն հաճութեամբ վերացուց իւր թոռան՝ Եորքի դքսին նշանախօսութիւնը Թէքի Մէյ կամ Մաի իշխանուհւոյն հետ, որ, ինչպես կը յիշուի, Եորքի դքսին վաղամեռիկ եղբօր՝ Քիերէնսի դքսին հետ նշանուած էր։ Մաի իշխանուհին անգլ։ ազգին սիրելի եղած է նախ օրվէնտեւ անգլուհի է, և երկրորդ, շատ լաւ կրթուած է, և իւր մարդասիրութեան և անձնուէր բարեգործութեան բազմաթիւ օրինակներն ընծայած է։ Դուքսն 1865ին, և իշխանուհին 1867ին ծնած են։ Դուքսն աչքոյժ եւ աշխատասէր սպայ մ'է անգ։ նաւատորմին մէջ։ Իրաց բնական ընթացքով, իւր հօրմէն՝ Կալլէսի իշխանէն ետքն Անգլիոյ թագաւոր ըլլալ կոչուած է։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Զօրավար Սըր Ճէյմս Տորմըր, ընդհանուր հրամատար Մատրասի զինուորական շրջանակին, այդ քաղաքին մէջ մեռաւ՝ վարդէ մը խածուած։

ԶԱՆԶԻԲԱՐ.—Անգլ։ Ֆէլոֆէլ մարտանաւը բռնեց խաբիկ նաւ մը որ գերմանական ծովեզերքէն կուգար, և քառասուն երկու գերի կը կրէր, զորս ցամաք հանելով, ըստ օրինի ազատ արձակեցին անգլիացի նաւագք։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (4)

ԼՈՒՍԻ ԾԱՔՈՎԻՑ

ԻՒՋՕՐԻ ՁԱՂԱՑՔԻՆ ՈՍԿԻՐԸ

Ս.

ՀԱՐՑԱՓԵՆՆԻՔ ԴԱՏԱՒՈՐԸ

Զաղացք դարձին ուրիշ բան չպատահեցաւ։

Մինակ Մալու անհամբեր, տը Մարսէյ հրաժեշտ առաւ իր ասպնջականներէն, սակաւապետ ճաչէ մը ետք։

—Ըսել է, պարոն, քիչ ատենէն նորէն պիտի գաք մեզի, հարցուց Ծերունի Պուռոնը անոր ձեռքը սեղմելով։

—Այո, բարեկամներս, պատասխանեց տը Մարսէյ։ ես միայն գիւղանկար կը հանեմ, իսկ ընկերս ղեմ կը գծէ, և մենք պիտի նկարենք ձեր կենդանագիրները։

Բիէռ Վուռնէի խարազանին տակ փոքր ձին կայծակի պէս ճամբայ ելաւ։

Երբ մայրիի անտառներն հասան, տը Մարսէյ շուրջը նայեցաւ... Ոչ ոք։

Կառուղիին կը սուէր իր նստարանին վրայ, խարազանը շաչեցնելով։

Հարցաքննիչ դատաւորը դողդղալով բացաւ իր թղթապանակը։

Դեռ առաջին առարկան էր ոսկիէ թելի կոր մը որ անչուշտ կը պատկանէր ապայի մը ուսնոցին։

Երկրորդը վարդագոյն մուսլինի կոր մը էր գրեթէ երկու հարիւրորդամեթր լայնութեամբ։ յայտնի կ'ըլլար թէ սատկապէս պատրաստած էր փչոտ մացառէն։

—Հիմակ, ըսաւ հարցաքննիչ դատաւորը՝ շողշողուն և կերպարանափոխ, խնդիրը ջաղացքին մարդերը խօսեցնելուն վրայ է ա՛լ։

Ցաջորդ օրը, տը Մարսէյ, Փարիզ հասնելով, վճռաբեկ ատենի առաջին նախագահին իմաց կուտար իր պաշտօնական այցը։

—Մտէք, նախագահը մարդ կ'ընդունի ըսաւ սպասեակը։

—Եթէ լաւ հասկցայ ձեր դիտումները, կ'ըսէր այն անձը որ դուրս կ'ելնէր և որ ճարտարապետ մը ըլլալու էր, վար պիտի առնենք բոլոր աւերակները, և անոնց տեղ նոր տնով բնակարան մը պիտի շինենք։

—Ճիշդ է, պարոն Պէլլէ, Իւզօրի ղըղեակը ընտանեկան յիշատակ մըն էր զոր շատ կը սիրէր կինս, բայց գլուխս եկած դժբախտութենէն ետքն ա՛լ իրաւունք չունիմ պահելու աւերակներու այն դէզը։

Երբ ճարտարապետը դուրս ելաւ դատաւորին սենեակէն, և երբ Պ. նախագահը ազդին դարձաւ սեղմելու իր երիտասարդ պաշտօնակցին ձեռքը, Պ. տը Մարսէյ, մեռելի պէս տժգոյն, կը կրթնէր գօթաձեւ հին թիկնաթոռի մը՝ չկենալու համար։

Առաջին նախագահն բաժնուելէն ետքը, երիտասարդ դատաւորը մէկ ոտտումով ժերսի գուբսին քով գնաց, որ դատական նախարար էր, և քանի մը բառով բացատրեց իրեն պատահած դէպքը։

Սիրելի բարեկամս, ըսաւ ծերունի աւագորեարը, պարագայները օգներ են ձեզ որ շատ դարմանալի վիպ մը յօրինէք, բայց վերջապէս վէպ մըն է միայն։

—Երկար ատեն ես ալ ձեզ պէս մտածեցի, բայց կերպասի այս կտո՞ր...

—Մուսլինի կտոր մը կրնայ կախուած մնալ մացառէ մը, շատ բնական բան է այս։ արուեստն է որ կը գինովցունէ ձեզ, Բօլ։

—Եւ ոսկիէ սա թե՞լը որ ուսնոցի մը վրայ միայն կրնայ գտնուիլ...

—Կամ բարձի մը ծոպին վրայ։

—Կը վճռատեցնէք գիս։

—Մարդ ամեն անգամ ոճիրներ ենթադրելու չէ երբ գտնուի անբացատրելի կացութիւններու հանդիպ, և մանաւանդ երբ անոնք հիմնուած ըլլան ձեր յայտնած նշաններուն պէս թեթեւ նշաններու վրայ։ Ցուզուած կուգաք հոս, վասնզի կերպասի մը կտոր և ոսկիէ թել մը գտած էք աւերակ չէնքի մը մօտէն որ կը պատկանի վճռաբեկ ատենի նախագահին... և արդէն իսկ քննութեան սկսեր էք...

—Կ'ընդունիք թէ գոնէ տարօրինակ է որ ճիշդ այն վայրկենին կը հանիմ յորում այս աւերակները կիմնայատակ պիտի կործանեն և անոնց տեղ նոր չէնք մը պիտի կանգնեն։

—Իրաւ որ տարօրինակ էք, ըսաւ ծերդուքսը թեթեւ անհամբերութեամբ մը... առաջին նախագահը տասնըհինգ օրի չափ առաջ կորսնցուց իր կինը, որ ինքը միայն սէր ունէր հնագարեայ այն նկարչագեղ մնացորդներուն վրայ... ուրեմն զարմանալու ի՞նչ կայ եթէ Պ. Թուռնիէ... այսօր վերականգնել տայ այդ չէնքը։

—Ոչինչ, պարոն դուքս... ամեն բան իրաւունք կուտայ ձեզ, ես ինծի տասն անգամ կրկնեցի ինչ որ դուք կ'ըսէք հիմա, և սակայն կարծես նախազգացում մը ունիմ թէ սխալ շաւղի մը վրայ չեմ գտնուիր։

—Մէկ բան կը յանձնարարեմ ձեզ, սիրելի Բօլս... Ամենեւին չնեղացնէք առաջին նախագահը, որ Ֆրանսայի էն մեծ դատաւորն է և ձեր ապարէզը կրնայ վնասուիլ անխոհեմութեամբ մը։

Տը Մարսէյ բաժնուեցաւ իր պաշտպանէն, առանց համամիտ ըլլալու այս վերջնոյն համոզումին։

—Շատ աղէկ, կը մտածէր, երազ մը, վէպ մըն է այս, բայց սիրտս պիտի հանգարտեցնեմ. ամիս մը արձակուրդ ունիմ, այսչափը բաւականէն աւելի է գաղտնիքը պարզելու, եթէ գաղտնիք մը կայ։

Ոտիկանութեան վերատեսուչ իր հայրենակիցն ու բարեկամն էր։ անմիջապէս անոր տունը գնաց։

—Ի՞նչ բարի հով մը քեզ հոս կը բերէ, սիրելի տը Մարսէյ, ըսաւ անոր այս վերջինը՝ սովորական մեծարանքներէ ետք, հաճոյքով իմացայ քու հարցաքննիչ դատաւոր անուանումդ ի Փարիզ։ շատ բաղձալի պաշտօն մըն է, ուր խելացի դատաւոր մը դիւրաւ առաջ կ'երթայ իր ասպարէզին մէջ։

—Սիրելի բարեկամս, պատասխանեց Բօլ, կուգամ ծառայութիւն մը խնդրել քենէ։

—Պատրաստ եմ քեզ ծառայելու։

—Կը փափագիմ որ հաւանիս քու լաւագոյն ոստիկաններէդ մին երկու երեք շաբաթ իմ տրամադրութեանս ներքեւ դնել։

—Պաշտոնիդ գլուխն անցա՞ծ ես արդէն։

—Ոչ, բայց... ըսէ, վստահութիւն ունի՞ս իմ վրայ։

—Ամենակատարեալ...

—Է՛յ ուրեմն, մի՛ հարցափորձեր դիս, չպիտի կրնամ պատասխանել, բայց կատարէ խնդիրը։

—Շատ աղէկ, բարեկամս, պատասխանեց նախարարը որ մտոր դրաւ երիտասարդական հնչակի մը վրայ։

Տասը բոպէ չանցած պաշտօնեայ մը եւ ներեցաւ։

—Ի՞նչպէս կուգիս որ ըլլայ օգնականդ, հարցուց ոստիկանութեան վերատեսուչն իր բարեկամին, երիտասա՞րդ, ծե՞ր, վայելո՞ւչ, ռամի՞կ։ քրջնաւոքէն սկսեալ մինչեւ ազնուականի կերպարանք ունեցող ոստիկան կրնամ տալ քեզ։

—Երիտասարդ, ոչ շատ վայելուչ ոչ շատ ռամիկ, արուեստագէտի կերպարանքով։

—Ի՞նչ արուեստ ունենայ։

—Նկարչութիւն։

—Հռոմի մրցանակաւոր մը պիտի տամ քեզի, որ դժբախտութեան մէջ ինկած է և ոստիկանութիւն կ'ընէ։

—Ճիշդ ինծի պէտք եղած մարդն է։

—Իմացուցէք Պ. Լիւսին որ գինքը կուգամ, ըսաւ վերատեսուչը՝ ներկայացող պաշտօնէին։

Սա ողջունեց և դուրս ելաւ առանց խօսք մը ըսելու։

Քանի մը վայրկեան ետքը, ոստիկանը իր պետին սենեակը մտաւ։

—Պարոն Լիւս, ըսաւ այս վերջինը, Պ. տը Մարսէյ, Սէնի դատարանին հարցաքննիչ դատաւորը, խելացի մարդ մը ուզեց ինէ, ես ալ ձեզի միտք ըրի։

Լիւս խոնարհեցաւ։

—Անոր պիտի հետեւիք, շարունակեց վերատեսուչը, և ձեր բոլոր ճարտարութեամբը պիտի օգնէք իրեն և իր հրամանները կատարէք... ձեր ամաթոչակը պիտի ստանաք ոստիկանութեան գանձէն։

Այս անգամ Լիւս խոնարհեցաւ իր պետին և դատաւորին առջեւ։

Երբ հարցաքննիչ դատաւորը իր բարեկամին ձեռքը սեղմիւիչ եղաւ դուրս ելաւ, ոստիկանն իրեն հետեւեցաւ։

—Պարոն Լիւս, ըսաւ դատաւորն այս վերջնոյն, տեղ մը տալով անոր իր կառքին մէջ, քիչ մը գրականութեամբ պիտի զբաղինք, և յոյս ձեր վրայ դրած եմ գտնելու համար հանգոյցը վէպի մը զոր ես յօրինած եմ։

—Բոլորովին ձեր ծառայութեան տակն եմ, պարոն դատաւոր։

—Երթանք պտոյտ մը ընենք անտառը, և պատմեմ ձեզի իմ վէպս։

Իրիկունը տուն դառնալուն ոստիկանը կ'ըսէր դատաւորին որ շատ ուրախ էր։

—Աղէկ հոտ առեր էք, պարոն դատաւոր, ոճիր մը գործուած է հոն...

—Դուք ալ իմ կարծիքէ՞ս էք։

—Պակով եմ այնպէս ըլլալուն։

(Շարունակելի)

ԶԱՆԴԱՑԻ մէջ ամէն անգամ որ երկիրը կը ցնցի, կանայք, ծերք և տղայք կ'ըսկսին լալ և ողբալ։ դի միամտաբար կը կարծեն թէ հրեշտակապետին փողը կը լսեն։ Միւս կողմէ, այս կղզւոյն բնակչաց մեծապէս օգնող կարեւոր անձ մը «Արեւելեան Հեռագրական Ընկերութեան» անգլ. տնօրէն Պ. Ֆօսդը, որ երկրաբանական մանրամասն գննութիւններ կատարած է Զանդայի տան տարիէ ի վեր կրած ցնցումներուն վրայ, իւր ընտանիքը Մալտա ղրկեց, համոզուած ըլլալով թէ այս կղզին օրին մէկը պիտի խորասուզի և անհետի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Դատական Նախարարութիւնը պաշտօնագրով մը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հաղորդած է Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշումն, որով մայրաքաղաքիս թաղերուն մէջ գտնուած աղքատանոցնամ ընկերութիւնք կ'արտօնուին տոմսակներու միջոցաւ հանգանակութիւն կատարել՝ կարօտելոց ամէն կերպիւ օգնելու համար։

Ս. Պատրիարք Հայրն յանձնարարեց Եչեւմիոյ Տեսչութեան որ այդ ընկերութեանց նպաստի տոմսակները հնչելով յանձնէ իրենց։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն անցեալները Գուլդաբուի դուրսի եկեղեցին երթալուն, տեսնելով որ տեղւոյն վարժարանը խարխուլ վիճակի մէջ է, յանձնարարեց Տնտեսական Խորհրդոյ որ ճարտարապետական քննութիւն մը կատարել տալով արդիւնքը տեղեկագրէ։

Քաղաքական ժողովն և Ուսումնական ու Տնտեսական Խորհուրդները վաղը ի նիստ պիտի գումարին Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

Քաղաքական ժողովոյ նամին հրաւիրուած է նաեւ Պատրիարքարանի շինութեան յանձնաժողովն զոր կը կազմեն Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ռոնճեան, Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Նուրեան, Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Ազնաւուրեան, Վսեմ. Սեպուհ պէյ Մաքսուտ, Ազն. Սապատ Զունդ (բացակայ), Ազն. Յովհաննէս էֆ. Լուսեան և Ազն. Յարութիւն էֆ. Նորատունկեան։

Թիֆլիզի թերթերէն՝

Լեւոն Աբեղայ Խոջայեանը, որ ուղարկուած էր քննելու Վրաստանի և Իմերէթի ծխական դպրոցների գրութիւնը, արդէն վերադարձել է Էջմիածին։

—Զորեքշաբթի, ամսոյս 14ին, Երեւանեան շրջանի դատարանը քննեց հանգուցեալ Մակար կաթուղիկոսի գոյքի յաչտակութեան գործը։ Մեղադրեալներից Հայէ Յակոբ Աբրահամեանը զատապարտուեց երեք տարով ուղղիչ բանտերի, իսկ Բերը Տէր-Պետրոսեանը արդարացրած է։

—Նորերս օրիորդ Վ. Յակոբեանը ստացել է Զիկագոյի համաշխարհային Կոլումբեան ցուցահանդէսին կայանալի կանանց համաշխարհային ժողովի կարգադրիչ մասնաժողովից մի գրութիւն, որով օրիորդից Թոյլտուութիւն են խնդրում՝ մուծել իր անունը «Բերու ներկայացուցիչ Կոկիսի կանանց՝ բարձր կրթութեան մասնաժողովի խորհրդակից անդամներին» ցուցակում։

—Անցեալ հինգշաբթի, ամսոյս 15-ին, Աբբուենական թատրոնում հայ դերասանական խումբը ներկայացրեց Իբսէնի «Թշկորը Շոգոկմեն» դրամատ։ Ներկայացումը յուշարար Պ. Մատինեանի և ոնեարիուս Մարդարեանի օգտին էր։ Տոմսակները ուղարկուած էին և ձեռքով ծախուած, դրանով միայն կարելի է բացատրել, որ թատրոնը կիսից աւելի լիքն էր։ «Թշկորը Շոգոկմեն»ի բովանդակութեան արժանաւորութիւնների կամ թերութիւնների մասին մենք առ այժմ չենք խօսիլ։ Մօտիկ ապագայում մանրամասն կը ծանօթացնենք մեր ընթերցողներին առ հասարակ Իբսէնի, նոյնպէս եւ Բերնտսէնի, այդ երկու նորվեգացի նշանաւոր հեղինակների հետ, մինչդոյն ժամանակ մի ընդհանուր հայեացք ձգելով Սկանդինաւեան գրականութեան վրայ։

—Կովկասեան Հայոց Բարեգ. ընկ. Երեւանեան ճիւղը սկսել է եռանդով գործել։ Մինչդեռ անցեալ տարի ունէր ընդամենը 70 անդամ, այս տարի դրանց թիւը 150 էլ անցել է, չնորհիւ նոր վարչութեան։

—Շնորհիւ մի խումբ երիտասարդների և օրիորդների ջանքերի՝ այսօր, կիրակի, ամսոյս 18-ին Քութայիսում սիրողների խումբը մի ներկայացում պիտի տայ յօգուտ ծխական ուսումնարանի։

ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ՏԻՐՈՒՀԻ ՀԱՃԵԱՆ

Մ Ա Յ Ր

ՄԻԱՅՆԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒՄԻՆՆ ՏՆՕՐԷՆ ՀԱՃԵԱՆ ԼԵՒՈՆ Է.Ֆ.Ի

Յետ տաժանելի ու երկարատեւ հիւանդութեան հանգաւ ի Տէր, ի խոր սուգ համակելով իւր զաւակունքն ու պարագայները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը տեղի պիտի ունենայ վաղը, չորեքշաբթի, առաւօտուն, ժամ 3 ին, Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ ուրկից հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Խասգիւղի գերեզմանատունը։

Ազգականք ու բարեկամք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ այս տխուր արարողութեան։

27 Ապրիլ, 1893

Երեքշաբթի, Բերա

Տեղական լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԵՐ. — Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղար անուանեցաւ եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Նուբէտտին պէյ, որուն Սալիսէի ասպիճան արուեցաւ։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. թիկնապահ ճեղալ փաշայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Քիրմանշահի օսմանեան հիւպատոս գնդ-հազարապետ Մէհմէտ Ալի Նիւզհէթ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Շէֆքատլի՝ վեհ. Սուլթանին մառանապետ Օսման պէյի կնոջ և երրորդ կարգի Շէֆքատլի՝ Ն. Վսեմութեան երկու աղջկանց։

Ի ԿԱՑՍ. ՊԱՂԱՏ.—Բարձր. Սպարապետն և Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երեկ կայս. պալատ երթալով ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի. Բ. ԴՈՒՌՆ.—Երմոական Վսեմ. Նախարարն, անտառաց, հանքաց եւ երկրագործութեան Նախարար Սելիմ Մեղլամէ էֆէնտի և Բուսէլիի երկաթուղեաց տնօրէնն երեկ Բ. Դուռն երթալով՝ յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-եպարքոսին հետ։

ՄԱԼԻՑԷԻ մէջ երեկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ Նախագահութեամբ Նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի և երմոական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՑ նորընտիր կուսակալ Բարձր. Ազատիւրահման փաշա երեկ առաւօտ իւր պաշտօնատեղին ժամանելով՝ ընդունուեր է Բ. Զօրաբանակին հրամանատարի փոխանորդ Մահմուտ Համի փաշայի, նահանգին բարձրաստիճան պաշտօնատարներու, զինուորաց, երեւելեաց, ժողովրդեան և վարժարաններու աշակերտաց կողմէ։ Ազատիւրահման փաշա միջօրէին կառավարական պաշտօնատունն երթալով իւր պաշտօնին ձեռնարկեր և ընդուներ է շնորհաւորական այցելութիւններ։ Նոր ընտիր կուսակալին պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ֆերմանի ընթերցումն այսօր պիտի կատարուի հանդիսաւոր կերպիւ։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ — Վեհ. Սուլթանը դրամական պարգեւներ շնորհած է Խալամ, Քրիստոնեայ և Հրեայ այն վարժարաններու ուսուցչաց ու աշակերտաց, որք Խերդալի Շերիֆի հանդէսին օրը Ն. Վեհափառութեան անցած ճամբայներուն վրայ բարեւի կեցած էին։

Կրթական Նախարարութիւնն ի մօտոյ պիտի ձեռնարկէ այդ պարգեւի բաշխման։

ՃԷՐԻՏԷԻ ՄԷՀԱՖԻՄ. — Վեհ. Սուլթանի մէկ հրամանին համաձայն՝ Դրամական Նախարարութեան Ճեբէճէէ Մեհաֆզ լրագիրն, որ շաբաթը մէկ անգամ կը հրատարակուէր, յետ այսորիկ ամէն օր պիտի հրատարակուի, պարունակելով նաեւ ոսմանեան թղթակցութեան կողմէ այլ և այլ դէպքերու համար տրուած տեղեկագրերը։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏՐՈՑ գանձման համար Նախարարաց խորհուրդն որոշած է որ առ այժմ գտնուած պաշտօնեայները գործածուին, ապագային կալուածատրոց գանձման նոր կանոնագրին յառաջ բերելիք արդեանցը համեմատութեամբ հաւաքիչներ ու քննիչներ կարգելու պայմանաւ։ Այս որոշում վաւերացած է կայս. Իրատէով։

ԲԱՂԱՖԱՊԵՏ Վսեմ. Բրտվան փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով, երէկ կայս. պալատ գնաց։ Ն. Վսեմութիւն յետոյ իւր պաշտօնատեղին գնաց։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Գերմանական կառավարութիւնը Կոմէր Աբէոյ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Առեւտրական և Հանրագուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Հիւսէյին Թէվֆիկ փաշայի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ՄԱՂՆԵՍԱՑԻ և Գուշ-Ատայի Ցունաց Մեթրապոլիտ Տ. Ագաթանգեղոս, որ ժամանակէ մը հետէ հիւանդ էր, իր մահկանացուն կնքեց երէկ ի Ֆէնէր, խոր ծերութեան հասակի մէջ։ Հանգուցեալը երիցագոյնն էր Ցունաց Պատրիարքարանի իրաւասութեան ներքեւ գտնուող եպիսկոպոսներուն, և իր ձայնը մեծ նշանակութիւն ունէր Սինոդին մէջ։ Տ. Յովակիմ Դ. Պատրիարքին հրաժարումէն յետոյ, պատրիարքական տեղապահի պաշտօնը վարեց։

Հանգուցեալին յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ երէկ ի Ֆէնէր։

ԱՆԾՈՒԻԽ ՎԱՌՕԳ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայած է Պրուսայի կողմերը յարմար տեղ մը գործարան մը կառուցանել, պատրաստելու համար օսմանցի արհեստաւորաց կողմէ հնարուած օսմանեան անծուխ վառօղը։ Այդ գործարանի կառուցման համար յանձնաժողով մը կազմուած է ընդ նախագահութեամբ Սպարապետի Դրան ընդհանուր պիտոյից ճիւղին պաշտօնեայներէն Միրլիվա Իզզէթի փաշայի։

ՄԱԼԱԹԻՈՅ երկրաշարժէն արկածեալց համար հարիւր ոսկի եւս ղրկուած է Քաղաքապետ Վսեմ. Բրտվան փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովին կողմէ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը քննած է Հանրային Պարտուց Թողեալ հասութից վարչութեան 1308 տարւոյ ելմտացոյցն և իւր տեղեկագիրը մատուցած է Բ. Դրան։

ԿՐԷՏԷԷՆ կը գրեն թէ նահանգին կուսակալի փոխանորդ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա յիսուն ոսկի նուիրած է՝ կղզւոյն մէջ կառուցանելի յունաց հիւանդանոցի շինութեանն ի նպաստ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ֆրանսական նաւատորմը կիրակի օրը Պէրութի նաւահանգիստը ժամաներ է։

ԼԷՈՆ ԺԳ. Պապն ներկայացուցիչ Լանժէնիէօ կարտինալը, որ Երուսաղէմ կուգեւորի նախագահելու համար լատին եպիսկոպոսաց համաժողովին, ապրիլ 17 ին Մարսիլիայէն ճամբան ելեր է Մէսաժըրիի Սէրոնէյ շոգենաւով։ Կարտինալը քանի մը օր Աղեքսանդրիա և Եաֆա պիտի մնայ։

ԱՏԱՆԱՅ մէջ մէկ քանի օրէ ի վեր առատ անձրեւներ տեղացեր են, որք մեծապէս նպաստեր են հունձքերուն։ Այս տարուան համար հնձոց առատութիւն պիտի ըլլայ։

ՄՈՒՍՈՒԼԷՆ կը գրեն թէ նահանգին այլ և այլ կողմերուն մէջ մարախներ երեւան ելած են, որք հունձքերու կը վնասեն, և թէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են զայնս ջնջելու համար։

ՀԱՐՍԱՆԻԹ. — Եդեսիոյ և Քիլիսի մէջ հարսանիք երեւան ելած ըլլալով, Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրամայած է առողջապահական միջոցներ ի գործ դնել և նախնական վարժարաններն առժամաբար փակել։

ՄԵՆՈՑ գաւառին մէջ կառավարական նոր չէնքի մը կառուցման ձեռնարկուած է։

ԾՈՎԱՑԻՆ նախարար Վսեմ. Հասան փաշա, տեղեկանալով որ Մախուսսէի վարչութեան պաշտօնեայք ժամ 3էն մինչեւ հինգ իրենց պաշտօնատեղին գտնուելէ յետոյ մասնաւոր գործերով կղզւոյն, հրամայած է որ այդ պաշտօնեայք առաւօտեն մինչեւ իրիկուն իրենց պաշտօնի գլուխը գտնուին։

ԲԵՐԱՅԻ Ցունաց գրական Սիլլոգոսի անդամք այս կիրակի օր ընդհանուր ժողով գումարեցին նախագահի ընտրութիւն կատարելու համար։ Առաջին քուէարկութեան մէջ 27ական քուէ ստացան Բալիատի պէյ (նախորդ նախագահը) և Պ. Մալիատի։ Երկրորդ քուէարկութեան մէջ, Պ. Մալիատի ընտրուեցաւ մեծամասնութեամբ։

Պ. ՍԷՕՆ, Սեբաստիոյ ֆրանսական դեր-հիւպատոսը, որ Եանեայի հիւպատոս անուանուեցաւ, մայրաքաղաքս կը գտնուի։ Պ. Սէօն իւր նոր պաշտօնավարն ուղեւորելէ առաջ, քանի մը օր Պրուսայի Ջեմմուխները պիտի անցնէ։

ՔԱՐԲԵՐԴԷՆ կը գրեն թէ Մալաթիոյ Աղճեղաղ գաւառակին մէջ գիշեր ցերեկ երկրաշարժի ցնցումնք կը զգացուին, առանց ոչ և է վնաս պատճառելու։

—Մալաթիոյ Պէհէնի գաւառակին մէջ անասնոց հիւանդութիւն երեւան ելած ըլլալով, նահանգին անասնաբոյժն անդ ղրկուեր է։

—Ակնայ Ազին գիւղախումբի մէկ գիւղին հանդէպ գտնուած լեռ մը երկրաշարժի ցնցումներէն ճեղքուեր է, սակայն արկած մը չէ պատահած։

—Օվաճըքի գոմագամ Եուսուֆ Ճէմիլ էֆէնտի մեռեր է։

ՎԻԶԱՆԹԻՍ յունարէն լրագիրն, որ շաբաթն երկու անգամ կը հրատարակուէր, արտօնուած է յետ այսորիկ ամէն օր հրատարակուելու։

ՈՂՈՂՄՈՒՆԵՐ. — Եգեսիաէն կը գրեն թէ Տուկերլու գիւղաքաղաքին ու շրջակայից մէջ տեղացած յորդառատ անձրեւներէն, Քէօսէ գիւղը ողողուեր եւ վեց տուներ կարասիներովն հանդերձ ու պարտէզ մը աւերակ դարձեր են։ Տասն երեքի չափ անասունք հեղեղներուն մէջ խղդուեր են։ Քաղաքք մը վրեր է և երկու ջաղացպանք խեղդամահ եղեր են։ Ուրիշ տեղեր ևս տուներ փլած են և երկու մարդեր փլատակաց ներքեւ մնալով մեռեր են։

ՀԱԼԷՊԱՀԻ երկրագործական ու անասնաբուժական վարժարանին տնօրէն Մէհմէտ Ալի պէյի պաշտօնավարութեան դէմ բողոքուած ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութիւնը քննութեան ձեռնարկած և նոյն վարժարանի իմանին և ուրիշ մէկ քանի պաշտօնեայներէ տեղեկութիւն առած է։

ՈՃԻՐԻՐ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Երէկ պատմուեցաւ թէ Պոլսոյ Վէզիր խանին մէջ Յովհաննէս անուն վաճառն տարեկան մարդ մը սանդուխներէն վար խնալով մեռեր է։ Հաֆէզ Կ'ըսէ թէ Յովհաննէս այդ տեսակ արկածի մը զոհ գնացած չէ, այլ խեղդամահ եղած է։ Ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկելով՝ ձերբակալած է Մանուկ եւ Յովհաննէս անուն երկու մարդեր, որոց ձեռքերուն վրայ եղունգի ճանկռտուքներ կային։

—Երէկ իրիկուն ժամ 10ին, անծանօթ մարդ մը Գարաքէօյի կամուրջէն Սկիւտարի շոգենաւը ցատքելու պահուն ծովը խնկաւ և անյայտ եղաւ։

—Երէկ ի Գումգաբու Քէբիմ անուն խանուհի մը իւր խանութին վրայ գըտնուած որթատունկ մը կտրելու պահուն վար ինկաւ և վիրաւորուեցաւ։

—Կիրակի օրը Պոլսոյ կողմը սրարշաւ ընթացող ձիաւոր մը 7 տարեկան հայ աղջիկ մը կոխոտեց։ Անմիջապէս հարկ եղած դարմանները եղան այդ աղջկան։

ՔՕՆԳՈՐՏԻԱ

Քօնքորտիայի տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ մեզ թէ Զէյ-Զակ խումբը այս գիշեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացնէ Սէր անուն գեղեցիկ խաղ մը՝ պուլէր-Բանդօֆմա 4 արարուածով։

Ուրիշ շահեկան ներկայացումներ ալ պիտի տրուին ու երգեր երգուին։

ԹՐԱՄՈՒԼՅԻՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՑ

1893 Մայիս 1 ին տեղի ունեցած 22 րդ ջնջման վիճակահանութենէն ելած պարտաթղթերու թիւերուն ցուցակը. պայմանաժամ մինչեւ 1 յունիս 1893։

16	725	1757	3490	4233	5619
34	857	1833	3543	4249	5645
59	932	1957	3595	4439	5663
66	1002	2107	3596	4498	5746
154	1008	2207	3601	4609	6050
225	1160	2304	3606	4658	6095
327	1217	2542	3659	4716	6165
337	1223	2692	3684	4841	6264
492	1242	2970	3778	4870	6434
495	1280	3075	3783	4984	6484
626	1299	3123	3878	5049	6491
650	1543	3393	3939	5226	
660	1591	3421	3985	5473	
695	1687	3481	4093	5572	

Ցիչեալ պարտաթուղթերը պիտի վճարուին յառաջիկայ յունիս 1 էն սկսեալ, ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բէրշէմպէ-Բազար, Զընար փողոց, ուր պարտքերը պիտի դրուին բաժնետերաց տրամադրութեան ներքեւ։

Կ. Պոլիս 19/1 մայիս 93 — 2—2

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՏԱՂԱԶԵՂԻՆԱՑ ՈՒ ԿԱՀԱԿԱՐԱՍԵԱՑ

ՊԵՏՐՈՍ Էֆ. ԲՕԼՕԼԵԱՆԻ

Ի ՖԷՆԷՐ, Պ-ԼՕՊ ՃՈՍՊԷՖ, ՌԷ- 18

Սոյն գործարանը, վարպետ արհեստաւորաց տնօրինութեան ներքեւ, կը պատրաստէ ատաղձագործութեան զանազան ճիւղերուն վերաբերեալ ամէն տեսակ նիւթեր, կահկարասիք, դակիճներու և սենեակներու յատուկ տախտայատակ (Բաֆէ) և այլն։ Նոյնպէս ամէն տեսակ փայտի վրայ բարակ փայտ փակցնելու (Ֆլաֆաֆ) կամ (Խապլամա), նրբարուեստ սողոսման և այլ գործողութիւնք։ Ցանձնարարութիւնք կ'ընդունուին և կը կատարուին յոյժ գոհացուցիչ եղանակաւ և ճիշդ ժամանակին։ Փայտերու չորութիւնն ու տեսակներու ընտիր հանգամանքը մասնաւորապէս յանձնարարելի են։ 555 — 4—10

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 8 Մայիս.— Լրագիրք, Ռայխսթագի լուծման վրայ խօսելով, Գերմանիոյ մէջ կացութեան փափկութիւնը ցոյց կուտան։ Կը գուշակեն թէ ընտրական պայքարը նոյնքան կարեւոր պիտի ըլլայ որքան եթէ Պիզմարք գործի վրայ գտնուէր։

ԲՈՆԴԱՐԼԻԷ (Ֆրանսա).—Երէկ գիշեր, ցուրտն իջաւ մինչեւ 2 աստիճան, և առտուն ձիւնեց։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բրուսիոյ Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց յաւելուածական տուրքի ծրագիրը։

—Կայսրն երէկ նախ ճաշի հրաւիրեց զՊ. Պ. Բաքրիվի և Մարշալ։

ՓԱՐԻԶ. — Լրագիրք ոմանք կ'ըսեն թէ Երեսփ. Ժողովը լուծելու և ընտրութիւններն յունիսի կիսուն կատարելու խորհուրդը նախարարութենէն կը բխի, և Պ. Քառնօ համամիտ է։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Ծերակոյտի և Երեսփոխանութեան մեծամասնութիւնն համամիտ չէ Ժողովոյ լուծումը կանխելու։

Վակպան

ԶԱՅԼԱԹԻԼ, 27 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ½
3 » Փարիզի »	22 87½

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՕԼԻՏԷ

Նոր էրեկոյ զոց. [Միաց. Դ. Սէրի]	24 07
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	24 08
Կէս օրին	24 11
Թանզիմաթը Օսմանկէ երէկ երեկոյ	— —
» » ժամ 3ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխատուութիւն	Սէրի	56
»	»	34
»	»	24 28

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 20
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8 02
Պանք տը Ֆրանս.	» »	5
Օսմ. Նանմէ է վարէօր	» »	4 35
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի	16 14
Թրամուէյ	» »	587 ½
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	500
Բուսէլիի երկաթուղի	Ֆր.	90 ½
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		65

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	400
20 ֆրանկնոց	»	83
Անգլիական ոսկի	»	110 48
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 30
Իմպէրիալ	»	90 20
Քրիմիից	»	51 15
Բուպլ Ֆրանսական	»	8 74
Մէճ. արծաթ (տարբ.)	»	197 25
Մանր արծաթ	»	102 30
Մէճիտիյէ	»	96 30
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 8 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 75
» » 4 ½ %	105 90
Օսմանեան թանսօլիտէ Սէրի Դ.	22 17
Օսմ. մարս. արժեթուղթ	484 37
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	99 37
» Բէժիի բաժնեթուղթ	368 75
Պանք Օթօման	593 75
Քրէտի Լիոնէ	761 25
Իտալական Ռանթ 5 %	92 50
Եգիպտական միացեալ	503 12
Զէյ Լոնտրայի վրայ	25 240
Օսմանիյէ Օսմանեան թանսօլիտէ)	385 —

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Մայիս

Անգլ. թանսօլիտ.	98 75
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 81
» » » Ա.	56
» » » Բ.	34
» » » Գ.	22 87
Օսմ. փոխատուութիւն 1871	98 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթեր Լոն)	95 75
Պանք Օթօման	13 56
Այտրնի երկաթուղի	16 50
Դասասայի երկաթուղի	15
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիյէ)	99 50
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխատ. Ռոչիլդ)	105 75
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 386

ՊԵՐԼԻՆ, 8 Մայիս

Օսմանեան երկաթուղի	94 20
Օսմ. Բէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 315
» Փարիզի »	80 90

ՎԻԵՆՆԱ, 8 Մայիս

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 32
» Փարիզի »	48 82
Օսմանեան Բէժիի բաժնեթուղթ	181 50
» երկաթուղի	50 60

Ա. Զ. Դ.

Դատական հաշուեյարդարութեան հետեւանօք, մայիս 4ին եւ յաջորդ օրերը, պիտի ձեռնարկուի, — այրի տիկ. Ֆրանսի բարձր նորաձեւութեանց վաճառատան մէջ (նախկին Տրմիկի վաճառատուն), Բերա - Մեծ փողոց, թիւ 303, — հետեւեալ ապրանքներու վաճառման. մետաքսեղէնք, բրդեղէնք, ամեն տեսակ ժանեակներ, գլխարկներ, բարտէներ, ձեռնոցներ, փարիզեան կոշիկներ, էրիկ մարդու շապիկներ, կիներու գլխարկներ, ժապաւէններ եւայլ նիւթեր նորաձեւութեան համար, սպոյ նիւթեր եւ այլն։

Որովհետեւ այս հաշուեյարդարութիւն կարճ ժամանակի մէջ պիտի աւարտի, ապրանքներն ի վաճառ պիտի դրուին յոյժ գեղչեալ գներով։

Վաճառումը պիտի ըլլայ կանխիկ եւ առանց սակարկութեան։

Բերա 2 մայիս 93 — 563 — 4—5

Ի ԳԱՏԸ-ԳԻՒՂ

Քանի որ Բերայի մէջ անցած դարձածին վրայ տեղեկութիւններ կը տրուին ժողովրդեան, կարծեմ ոչ նուազ կարեւոր է Դատը գիւղի մէջ անցած դարձածն ալ երբեմն երբեմն ժողովրդեան տեղեկացնելու, իբրեւ զարգացած թաղ մը։

Դատը-գիւղի ամբողջ ժողովուրդը... պալեցաւ, քանի մը տասնեակ երիտասարդներ պիտի ըսէի (գրութեանս այժ մը տալու համար մէկէն ի մէկ ամբողջ ժողովը-ղրը գրչէս փախաւ), մեծ ոգեւորութեան ու եռանդի մէջ էին գրեթէ երկու շաբաթէ ի վեր։

Բայց ի՞նչ էր այս ոգեւորութեան, եռանդի, «գնա եկուր»ի, «ազին վազ», անդին թուրի շարժառիթը։ Արդեօք մեծահարուստ ա՞նձ մը պիտի թաղուէր, արդեօք հարուստ հարսնիք մը կար։ Է՛հ, վերջապէս ոչ աս ոչ ան։ Թաղական Խորհուրդը իւր պայմանին լրմանէն շատ առաջ հրաժարած ըլլալով՝ վերընտրութիւն պիտի կատարուէր։

Ի՞նչ հանդ, Աստուած իմ, ի՞նչ ճարպկութիւն, ի՞նչ ճարտասանութիւն 3—4 կուսակցութեանց բաժնուած խմբակներու կողմէ։ Այրին ամենքն ալ։ Վերջապէս Դատը գիւղացիք կրնան պարծենալ, շնորհիւ այդ կուսակցութեանց, թէ քուէարկութեան համար վարուեցան այնպէս ինչպէս որ պարտէին, և վերջ տուին, մասամբ մը միայն, ժամանակ մը ի վեր թաղին մէջ տիրող անփութութեան և «ինչուս պէտքի»։ Մասամբ մը միայն ըսի, զի 450 քուէէն 286 հատ եկած էր, թէեւ Դատը գիւղի քուէտուփը մինչեւ ցարդ տասը դէսին չափ հաղիւ տեսած էր։ (Անցեալ տարի 98 հատ միայն եկած էին)։

—Բայց ինչո՞ւ այս 3-4 կուսակցութիւնք։

—Բէ՛հ. չէ՞ մի որ զանազան կուսակցութեանց մղած պայքարն է որ զարգացման և յառաջդիմութեան կը նպաստէ։

Եկու տես որ այս խնդրոյն մէջ... բայց նախ պարտիմ թէ սոյն 4 կուսակցութեանց իւրաքանչիւրին նպատակն ի՞նչ էր։

1. Կո-օպերատիւն (կարգ մը գնելու համար 1. գրի և ոչ թէ էն կարեւորը ըլլալուն) Նպատակ. — Ընտրել այնպիսի անձինք որք չկարենան իրենց գլխուն գործել։

2. Նպատակ. — Ընտրել այնպիսի բաւական անձինքներ որոնցմէ իրենք ընտրուին դպրոցի հոգաբարձու։

3. Նպատակ. — Ընտրել այնպիսի անձինքներ որք կարող լինին անկախ կերպով վարել թաղեցւոց գործերը և դպրոցը։

4. Նպատակ. — Վերզրեալ երեք կուսակցութեանց մէկ ամփոփումը։

Որը՞ յաջողեցաւ. մինչեւ ցարդ դեռ ամբողջապէս յայտնի չէ։ Զորս անձերը ընտրուած են քուէից բացարձակ առաւելութեամբ։

Էհ՛ սիրելի ընթերցողը, ի՞նչ կըսէք սուր. արդեօք նոր կլիմա՞ մը կամ նոր սերո՞նդ մը մտած է ի Գատըգիւղ։ Ով գիտէ։

Մոռցայ յիշելու թէ 2. կուսակցութեան անդամներէն մին խնդրած է ընտր. ժողովոյ Ս. Նախագահէն որ յառաջիկայ կիրակի, համեմատական մնացած ընտրելեաց քուէարկութեան առթիւ, կարող անձինքներ քուէհամարի պաշտօնը կատարեն, զի այդ յարգոյ անդամը իւր կարողութեամբ գիւղէն բացակայ անձանց ստորագրութեամբ ալ քուէ բերել տուած էր։

ՊԵՏԻԿ

Գատըգիւղ, 26 ապրիլ

ՎՐԱՑՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԹԱՏՐՈՆ. — ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍ. ԴՊՐՈՑՆԵՐ. — ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒՀԻՆԵՐ.—ԼՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հայերս սովոր ենք մեծամտաբար կարծել թէ կովկասում միակ առաջադէմ և առաջնակարգ ժողովուրդը մենք ենք։ Այդ ժառանգական ինքնահաւանութիւնն է, որ ամէն բոպէ կողմնակի դնողի աչքն է զարնում և որ արգելում է մեր հասարակութիւնը անաչառութեամբ, անկեղծ յարգանքով վերաբերուել դրացիների մէջ եղած լաւ կողմերին։ Վաղուց է ընտրելացել ենք հեղնել, ծաղրել մեր յարեւան ազգութիւնները մինչեւ անգամ այն դէպքերում, որոնց մէջ մենք նրանցից ստոր ենք։ Այդպէս հայերս արհամարհանքով ենք նայում վրացոց թատրոնին և գիւղատնտեսական ջանքերին։ Սակայն կեանքի այս կողմերում մենք պէտք է որ օրինակ առնենք վրացիներից։ Մինչդեռ հայերս դեռ չենք էլ մոռացում եկող տարւայ համար դերասանական մի որ և է խումբ կազմելու, վրացիք ոչ թէ պատրաստի խումբ ունին արդէն այժմ, այլ նաեւ խորհրդակցում են թէ ինչ միջոցներով գրաւեն հասարակութեան ուշադրութիւնը։

Նրանք մտադիր են հրաւիրելու վրացոց նշանաւոր դերասան Մեսխիին իբրեւ ըէժիսիոր-դերասանոյց և նրա քրոջ իբրեւ դերասանուհի, թէեւ որոնց պահանջները թատրոնի դիրքից վեր են։ Ապա մայիսին նախապատրաստական ներկայացումներ պիտի տրուին, ուր նոր ընդունուած դերասաններ՝ բեմ դուրս գալով պէտք է ցոյց տան փորձուած դերասաններին ու մասնագէտներին իրենց բեմական ընդունակութիւնները և հմտութիւնը։ Մի յատուկ յանձնաժ

ԱՐԱՐԱՏ

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏՊԱՐԱՆ՝ ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ, ՍԱՍՈՒՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՎ 3

ԳԻՆԸ ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՌՈՒԲԼԻ

ԱՄՍԱԿԱՆ ԳՆԱՅՔԵՐ

Տարեկան 5 ռուբլի
Կիսամյակյա 3 ռուբլի
Եռամսյակյա 1 ռուբլի
Ամսական 50 կոպեկ
Առանձին համար 5 կոպեկ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՆԱՅՔԵՐ

Տարեկան 6 ռուբլի
Կիսամյակյա 3 ռուբլի
Եռամսյակյա 1 ռուբլի 50 կոպ.
Ամսական 50 կոպեկ
Առանձին համար 10 կոպ.

ԱՅՍՕՐ ԱՌԱՋԻՆ ԹԵՐԹԻ ՀԱՄԱՐ ՎՃԱՐՎՈՒՄ ԵՆ ՄԻԱՅՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԳՆԵՐ

ԱՅՍՕՐՎԱ ԹԵՐԹԻ ԳԻՆԸ

Տարեկան 3 ռուբլի
Կիսամյակյա 2 ռուբլի
Եռամսյակյա 1 ռուբլի
Ամսական 30 կոպեկ
Առանձին համար 5 կոպեկ

ԱՄՍԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՎ ՏՊԱՐԱՆ ԳՏՆՎՈՒՄ ԵՆ ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ, ՍԱՍՈՒՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՎ 3

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԱՄՍԱԳՐԱՏԻՐ ԵՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԻ

ՀԱՍՏԱՏՈՂ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՐՈՆ ՀԱՅՐԻԿՅԱՆ

ԱՅՍՕՐՎԱ ԹԵՐԹԻ ՀԱՍՑԵՆ

Տարեկան 100 ռուբլի
Կիսամյակյա 5 ռուբլի
Եռամսյակյա 3 ռուբլի
Ամսական 1 ռուբլի
Առանձին համար 14 կոպ.

ՀԱՅՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տողը 1 անգամ 10 կոպ., 2 անգամ 8 կոպ., 3 անգամ 6 կոպ. Հանրային հայտարարություններ՝ տողը 1 անգամ 15 կոպ., 2 անգամ 12 կոպ., 3 անգամ 10 կոպ.

ՍՈՒՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՎ 3

ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԳՆԵՐ

Տարեկան 50 ռուբլի
Կիսամյակյա 30 ռուբլի
Եռամսյակյա 20 ռուբլի
Ամսական 10 ռուբլի
Առանձին համար 1 ռուբլի

ՍՈՒՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՎ 3

ՀԱՅՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐՔԱ ՊՐԻԹԻՇ ԷՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԿԱՊԻՏԱԼՆԵՐ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 10,695,969
ՀԱՄՈՑՔ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,650,872

ՆՈՐՔԱՐԸՆ ԵՂԱՐԲԱՅՐ

ԿԱՊԻՏԱԼՆԵՐ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 4,056,900
ՀԱՄՈՑՔ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնս Պրպտոյ վրայ ունեցած Միացեալ Նորածանաչութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն պարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ էր դնեն չափաւոր գնով, ի թիւն ցոյց տուած բարենպաստ ընթացքին։ Ապահովագրողաց մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիտենք Ն երկայ ցնել։ Նաև թոյլ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի [illegible] Տասներկու 20,000,000 Անգլիական Ոսկի ի՞մաստ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՑՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներ և դրամագլուխներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ հարցողք կը դիմեն Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գտնուած թիւ 22 և 22 Կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գլխաւոր Ն. Պոլսոյ մերձակայ գործակալ Ընկերութեան

ԻԼԱՆ ՊԱՊ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Իքինի Քըրդայի հիւմաեուն խալաթ-խանէսինէ 309 սէնէսի զարքընտա լիւ-զումը օլմադ չուհա վէ քէօսէլէ սըրմա վէ տիւյմէ վէ սայիրէսինէ սաալըգ Քիյաթ-լար իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ սալը վէ ճումա իրթէսի կիւնէրի միւնա-գասալարը իմրա գէլընճաղընտան Թէն-զիւը Քիյաթը իլէ հիթասընա Թալիպ օլան-լարըն նիւժունէլէրինի կէօրմէք վէ տամա զիեասէ Թաթիսկաթ ալմագ իւզրէ բա-զարտան մատա հէր կիւն խալաթ իտա-ըէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օ-լունուր։ Նօ. 40 2—3

Մաշգա գէզլայի հիւմաեուն Թաթիքը-տա վագը 1 պալ պագգալ տիւքէանընն գօնթուրաթօսը իչպու 309 սէնէսի նիսանը նիհայէթինտէ խիթամ պուլաճաղընտան 1 սէնէ իչուն խիթիճաքընա Թալիպ օլան-լարըն մաեբսրն 15ինէ գատար չարչան-պիհ վէ բէնճէնպիհ կիւնէրի չէրայիթը գօնթուրաթօսը անամագ իւզրէ բէյ ադ-ճէլէրի իլէ Մէհիտիկէ գէլան հիւմաեուս նընտատ վագը իհալէ գօմիսեօնընա միւ-րաճաաթ էյլէմէլէրի վէ մաեբսրն 15ինէմ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիւէրէգ իհալէ գէլընճաղը իլան օլունուր։ Նօ. 41 2—3

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Թիթեղեայ ամէն տեսակ տուփեր և այլ կահք, կը շինուին խիստ վայելուչ և դիւրագին։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք փու-թով կը կատարուին։

Պահէշ-Գարու, Բասիմ Բաչա խանի դէմն։ 512 19—20

ԴԵՐ. ՉԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԻՒԻ

Տոքթոր Ա.Սէրի Չերմային հիւանդութեան, այ-նոքն՝ որ անիրաւն բաղադրութիւն մի է զուա-գուանդիկաց, է գաւնէսամ և ադդու կապդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուա վարդերու Չերմամբ կլիմայի-վառ ու ապականեալ օդերէն, որպէս օդասպարա-թիւնն և ապաքինիչ ասդիպ յատկութիւնն երաշ-խաւորեալ է Նորա անհամար աբդիսանքը ասդիպ գի-տուած ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւնքն յառաջ կուգան օդին մէջ լղոյցով թունաւոր ան-էլ՝ մարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնե-լով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լարդն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ վերքեր և ա-գ եր, և արեան թունաւորումն։ որոց առանձնին նորաւան է. Չերմն և տարուբ, Թագուն Չեր-զարբերական Չերմն, բնդհատեալ Չերմն մաղձային անդ և հրաստաղ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդու-թիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մեծաքանակ տպականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուած ուրեալ վայրերէ մահահամ Դիւթի ով, կամ բաց տղբանոցներէ և ամանեղուս ծակ-ուիններէն եկած թունաւոր կաղդերով, զոր մարդի կը ծծեն ընչաուութեամբ։

Այդերի Չերմն ու անդէց գիդը կը Ջնջէ այդ ուռնաւոր նիւթոց կամ նոյնքան ազդեցութիւնդ գուրս կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գոր-ածութիւնն սուսգոպես անվտանգ և անվնաս է և օգուտ ասդիպ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի։ Կը ծախսի Միացեալ Նահանգաց Ամերիկեան ազատատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլսոյ։ 350

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուր ափոր երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Աբէ-Եալէց դիմաց

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Ումբրիա	7718	Գաբալտնիա	4845
Եդբուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթան	2408
Բաւանիա	5587	Ագլաս	2393
Սինգապիրա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2243
Սիբիա	4557	Բալթիրա	2144
Ալէքսը	2243	Գրինիսաա	893
Գէնաբ	1876	Մարագոս	1855
Շերղուսլի	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանդրիա Կոնսուլ Թիւ 401
17 Ղալաթիա

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԻ

ԿԻՍՈՎԻՆ ՄԱՐՄԵՑՈՒՑԷ

ՇԱՍԷՆ

ԲԷՐՍԻՆՆ ու տիասնազգ բնական եւ անդրաժեշտ երկու զորձիներն են մարսողութեան։ ՇԱՍԷՆի ԳԻՆԻՆ, 1864 ին, յոյժ նպաստաւոր տեղեկագիր մը ստացած է Փարիզի բժշկական ակադեմիայեն մէջ։ Այն թուականէն ի վեր, ամենակարեւոր տեղ մը զբաւած է Ախտաբուժութեան մէջ, եւ ամեն օր կը կը յանձնարարուի ընդդէմ,

Դժուարին կամ տեղեկաւոր մարսողութեանց, ստամոքսացաւերու, դժուարապարութեան, ստամոքսապակերաս, յոյժ նոթարարժութիւնեներու, փախուստներու, փորկարութեան, ախորժակի կորստեան, եւայլն։

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղին եւ գլխաւոր դեղարաններու մէջ։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԱՌՈՒՆԱՒԻ Ե. ԲԵԶՄՈՅՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մուրի խան, Վայսոյ փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առևտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով բաժնեթուղթի վրայ փոխառութիւնք գանձմունք ատ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոն-ներու եւ պանքնոտներու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր՝ Ցունաստանի, Յերպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճա-կահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճար-ումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յանձնարդաց վիճակահանութեանց եւ չահերու գանձման քոնթորին։ Ի տարեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամէն դնող առաջին վճարումէն տէր կ'ելլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտա-թուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կուտենայ ամեն վճար-կահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր չահած գումարին ամբող-ջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պար-տաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին արամադրելու եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարողանան ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարատութիւն չունել առանց զոհո-ղութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պար-տաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բանտը նպաստաւոր չելլայ ժամանակէ մը հետ կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 ֆրօի դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԻ	Տարեկան վիճակահանու. թիւնց թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը		գումարին տարեկան վճարումը	
Ցունաստանի 1889. Փանքան 4 %	3	Ֆր. 27,	Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Բրէսլաւի խնայելի տր Ցիրոն 3 %	6	,, 591,	,, 1,060,000	,, 15	,, 100
Անրոեան քօմիսիայ Փարիզի 3 %	4	,, 352,	,, 1,500,000	,, 12	,, 100
Բուէնոս Այրէսի եկիպասան 3 %	12	,, 312,	,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50
Բուէնոս Իմմպրիսի տր Լանա ռնտակոս	2	,, 444,	,, 314,000	,, 7.5	,, 20
Ամբուէսն Քոմիւնալ Պրոսպէր քաղաքին	6	,, 141,	,, 295,000	,, 2.50	,, 20
Սամ. պարտաթուղթի ռնտակոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,, ...	,, 20

387

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՑՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

Մոբդոց, Տղայոց, Կանանց, Օրիորդաց և խուրէլ տղլանց համար

Քարաքէօյի հրապարակը, թիւ 20, մեծ վաճառակուն Պորսայի և եէնի Ճամի փո-ղոց, թիւ 8, թիւնէլին մօտ։ Աչնան եւ ձմրան եղանակներուն համար մեծաքանակ հանդերձներ բերուած են ՄԱՐԴՈՑ, ՄԱՆՉԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՄԱՐ

Վերջին նորելուկի ձեւերուն այնքան ճաշ և բազմազան մէկ ընտրութեամբ որ աքանչացում պի-տի առթէ որչափ ընտիր ճաշակի, տեսակի և դիմադրութեան նոյնչափ ալ հանդերձներու գնոց գերադոյն ազատութեանն կրգոյ։

Կանանց, օրիորդաց և փոքր տղլիկանց զգեստներու ՄԱՆՈՒԱՒՈՐ ՃԻՒԼԵՐ որք կը պարունակեն մե-ծաքանակ մանթօներ, բանկիներ, բերլոքներ (ժաքոնէգ) տեսաքսեայ ասատառով և առանց ասատաի, սուգի զգեստներ, ուղեւորութեան մանթոներ, անկրանցիկներ, երկար և կարճ վիրիներ, թաւշապատ և մուշտակաւոր ժաքէթներ, մուշտակաւոր ռոթոնտներ, ինչպէս նաեւ մեծ մթերք օրիորդներու, փոքր տղիկներու և մանուկներու համար, ամենաբարի ճաշակով և վայելչութեամբ։

Գիները ղարմանալի կերպով համեստ են 354

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՅԱԳԻԱՆ, ԵՒ ՄՈՐՈՒԵՑՈՅ

Ն ԲԱՔԷ ՍԷ ԸՆԿ

Մարսելիայի և Պրանսայի դէմ ամանաւորապէս բանող

«Սիրքասսիս» շոգենաւը, մայիս 9ին Մորսիլիա պիտի ուղեւորի իրիկուան ժամ 5ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. դասդ 225 ֆրանկ
Բ. ,, 175 ,,

Բացուցեալ և արտի տարեկանաբերեան նաւագնացքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԷՅՈՒԼ
477 Մանկանէ Սեթէթ Փոան։ է

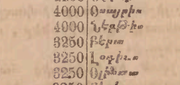

ՄՈՍ

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրանի դէմ բանող շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բանանաս	4200	Պիֆնքս	3000
Ֆէրա	4000	Օսպրեա	3000
Օսմանլի	4000	Նեբրաֆա	3000
Սեռոգբիս	3250	Բէրա	3000
Թիրա	3250	Լօքիս	800
Մակասար	3250	Ալֆեա	800
Թարիֆա	3250	Սեռել	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթ լան
ՀԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 34 Ջէյմս Սգբրիդ Լիվերբուլ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒԳԵՆԱՒԻՔ

Արիեն-Կ. Անէլէս, Կ. Գուլա և Օգոստոս Գիլա

ԹՈՄԱՍԱՒԻԼՍԸՆ ՕՐԴԻՔԸՆԿ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալբանոս	2000	Ֆլամինկո	1600	Բաբերտ	3200
Անէլիս	3000	Կալիլեօ	5500	Բանտեր	1700
Աբօլլո	5500	Կիգանտ	2200	Բլանիտ	1500
Արկ	2300	Կօզմ	1800	Բոյզ	1000
Արիոսդ	3000	Կրոսոնտ	2200	Գուիդոս	2800
Գասանոս	3000	Լիբոս	2000	Դիսալիա	4400
Գոլսամիտ	2200	Լիսսալիս	3800	Լիմնարդ	3200
Գրամ	2000	Լիմոսա	7000	Լոյոս	3000
Դանիալ	3800	Լուսիտեր	1200	Լոսէտ	3500
Դէլտա	2600	Մարգ	5000	Լոյարիս	3500
Գալիէսս	2500	Մեմնոն	2800	Պարիսս	4000
Գասմ	2100	Ռէլիս	2000	Պանդիսա	2200
Գանդ	3000	Ֆոլլիս	4200	Պարգիս	2000
Գոմա	2700	Ֆոմա	2200	Սիրիս	2000
Զիբակա	5000	Լէս	2000	Սորէնտ	4800
Գլիս	2300	Էբրանիա	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գոլսրատա	3400	Լիմերիս	8000	Թուրսոս	1200
Ցիս	2500	Ֆալլիս	1500	Թալիսա	2800
Տանինս	2500	Մարգիսկ	4300	Թոսբիսա	900
Տուրս	4800	Մարգրիտ	6500	Ուրանիս	5000
Տրաբ	2100	Միս	2000	Վալիսուրիս	5000
Իսպանան	2600	Մարլբրոս	3100	Եէսս	3600
Լիսսարաս	3000	Գիլբ	2000	Զէպրա	1000
Լէյէքիրդ	3200	Ուրանաս	3000	Տիմարիոս	200
Տրամիս	2600	Սիմելիս	5000	Հրոնդ	200
Քալբան	800	Գրանտ	4500	Զէրս	140
Հեռա	700	Գէրս	2000	Մոսքիտ	120

Լիմիթեդ Մոնարք 8000
Միտրսրն Մոնարք 8000
Լէյտրն Մոնարք 8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն է՛ընդունուր

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՇ
Գրագիտ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէյէք
293 Բանկ Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՃՇՄԱՐԻՏ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

ԵՒ ՀԱՄԱՐԱՏԱՆՔԱՅԻՆ, ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԸՍՏ ԴԵՂԱՊԵՏԻՆ D. GUILLIÉ
Ի ՁԵՌՆ ՏՈՔԹՈՐ PAUL GAGE FILS, ԱՌՈՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ

Միակ տեղն այս դեղին. 6, rue de Grenelle — St — Germain, à Paris

Ախտաբերիս պատճառեալ երիտասարդ. յառաջ կը բերեն յոգնեալ գլուխ, գլխոցաւ, սիրտ տրտմութիւն, սիրտ տարտղնութիւն, ոտքերու ցաւ, ոտքերու ուռչիլ, ոտքերու ցաւ, ոտքերու ուռչիլ, ոտքերու ցաւ, ոտքերու ուռչիլ